

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Тарых шартланы эмда уллу жетишимле болдурган, Къабарты-Малкъар Республиканы айныууна кыйын салган адамланы атларын ёмюрлюк этиу жаны бла комиссияны къауумун къабыл кёрюуню юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Тарых шартланы эмда уллу жетишимле болдурган, Къабарты-Малкъар Республиканы айныууна кыйын салган адамланы атларын ёмюрлюк этиу жаны бла комиссияны къауумун къабыл кёрюрге.
2. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы «Тарых шартланы эмда уллу жетишимле болдурган, Къабарты-Малкъар Республиканы

айныууна кыйын салган адамланы атларын ёмюрлюк этиу юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законун толтуруу жаны бла мадарланы юсюнден» 2014 жылда 1 декабрде чыгарылган 246-УГ номерли Указына быллай тюзетиу кийириге: 2-чи пунктуу ючюнчю абзацы ючюн тас этгенге санаргъа.
3. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Ю. КОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2016 жыл 2 февраль, №12-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2016 жылда 2 февральда чыгарылган 12-УГ номерли Указы бла къабыл кёрюлгенди

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Тарых шартланы эмда уллу жетишимле болдурган, Къабарты-Малкъар Республиканы айныууна кыйын салган адамланы атларын ёмюрлюк этиу жаны бла комиссияны

КЪАУУМУ

Кодзоков М.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясыны таматасы (Комиссияны председатели)

Битоков В.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну Председателини орунбасары (Комиссияны председателини орунбасары)

Жанатайлы С.А. - Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председателини орунбасары (Комиссияны председателини орунбасары, ыразылыгына кёре)

Алакаев А.М. - Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына кёре)

Амшкова Ф.К. - Къабарты-Малкъар Республиканы профсоюз организацияларыны биригиюу Союзу председатели (ыразылыгына кёре)

Афаунов А.М. - Лескен муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына кёре)

Бердов Х.А. - Къабарты-Малкъар Республиканы Жамауат палатасыны председатели (ыразылыгына кёре)

Дзамихов К.Ф. - «Гуманитар тинтиуени Къабарты-Малкъар институту» федерал кырал бюджет илму учреждениены директоруну кулугун толтурган

Емузов А.С. - Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясыны кырал службаны бла кадрланы ишлери жаны бла управлениыны таматасы

Зумакулланы Т.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы Жазыучуларыны союзуну члени (ыразылыгына кёре)

Казанчева Л.Б. - Къабарты-Малкъар Республиканы Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини председатели

Котляров В.Н. - «Эльбрус» журналны баш

редактору, «М. и В. Котляровы» китап басманы баш редактору (ыразылыгына кёре)

Кумахов М.Л. - Къабарты-Малкъар Республиканы культура министри (Комиссияны секретары)

Лихов З.А. - Къабарты-Малкъар Республиканы финансла министри
Логоватовский Ю.С. - Россей Федерацияны Архитекторларыны союзуну Къабарты-Малкъар регион организациясыны правленини председатели (ыразылыгына кёре)

Маков А.В. - Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясыны кырал-право управлениясыны начальниги

Паштов Б.С. - Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Культура, граждан обществову институтларыны айнытуу эмда асламлы информация органла жаны бла комитетини председатели (ыразылыгына кёре)

Темирканов Г.Ж. - «Россейли художниклени союзу» битеуроссей чыгармачы жамауат организацияны Къабарты-Малкъар республикалы бёлюмюню председатели (ыразылыгына кёре)

Уналаны К.Х.-М. - Эльбрус муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына кёре)

Шихабахов М.Х. - урушну, урунууну, Сауутланган Кючлени эмда право низамны саклаучу органланы ветеранларыны (пенсиячыларыны) Къабарты-Малкъар республикалы жамауат организациясыны председатели (ыразылыгына кёре)

Шогенов Ш.Х. - Къабарты-Малкъар Республиканы Архив службасыны таматасы

Ячный И.В. - Прохладна муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына кёре)

БИРИНЧИЛЕ

Лев Кузнецов ГТО-ну алтын белгиси бла саугьаланганды

Россей Федерацияны Спорт министрствосунда ГТО комплексни мардаларын толтурганлагда биринчи белгилени бергенди эмда 2015 жылда РФ-ни толтуруучу власть органларыны араларында бардырылган 7-чи Спартакиадада хорлаганланы саугьалагандыла.

Физкультураны бла спортну айнытуу стратегиясын жашауда бардырып, ол санда адамланы сауукьлу жашауга кёллендирир муратда жыл сайын эришуле бардырыладыла. 2015 жылда Спартакиададан тышында ГТО-ну мардаларын беруу да кыралганды. Спорт министр Виталий Мутко айханга кёре, быйыл да 8-чи Спартакиаданы чеклеринде кырал кыулукьчулагда ГТО-ну мардаларын кеслери ыразылыклары бла толтурурга онг берилликди.

РФ-ни Правительствоуну Председателини орунбасары Аркадий Дворкович, саугьаланы бере, Спартакиадагда кыатышханлагда жюрек ыразылыгын билдиргенди. «Спорт жыл бай да, тири да болганды. Властыны тюрлю-тюрлю органларыны федерал ведомстволарында ишлегенле иги кёрюмдюле болдургурга итингенди, чыныгы-улукуллары, талпынулукуллары, низамлыклары да кёрюзтгенди. Эришуле тюзлюк бла, конкуренция халда бардырылгандыла. Спортдан хар ким да зауукьлык алганына, кесин ачитмаганына да ышанама. Биз сауукьлу жашау бардырырга кереклисин кыруу коллегаларыбызга угъай, кыралны битеу жамауатына юлгю кёрюзтюрге керекби», - деп чертгенди ол.

РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министри Лев Кузнецов а Спорт министрствого кыралда сауукьлу жашау этиуню пропагандалау жаны бла бек улуу иш бардырганы ючюн ыспас этгенди. «Спар-

такиада кырал кыулукьчуланы спортну кеп тюрлюлери бла кюреширге талпындырганды. Бек башы уа - аны сюерге, осал кылыкьладан айрылырга кереклисине тюзюндюргенди», - дегенди ол.

Жетинчи Спартакиада былтыр 24 ноябрде болган эди. Анга Россей Федерацияны 39 министрствосундан бла ведомствосундан 3,5 мингден артык адам кыатышханды. ГТО-ну алтын белгисине РФ-ни энергетика министри Александр Новак да тийишли болганды. Сыйлы саугьала дагыда Россей Федерацияны Генеральный прокуратурасында, Федерал налог службада, Россейни Пенсия фондунда, РФ-ни Финансла министрствосунда эмда башха федерал власть органлада кыулукь этгенлени бир къауумуна, бир ненча федерал судьяга да берилгенди.

ГТО - СССР-де сауукьлу чыныкьдырыуу 1931 жылдан 1991 жылга дер жашауда бардырылган программасыды. Бусгаытта ол кыйтарыла турады. Лев Кузнецов бу системаны жангыртууну башламчыларындан бириди. 2013 жылда Красноярск крайны губернатору болган заманда ол Владимир Путинни буйругуу бла физкультура хазырылыкны мардаларын бла стандартларын жарашдырыуу жаны бла энчи къауумну кыраганды эмда анга кеси башчылыкь этгенди.

РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министрствосуну пресс-службасы.

Жангы жылда Къабарты-Малкъарда сейир, жарык байрамла аслам болгандыла, ала республиканы халкыларына, къонакьларына да кеп зауукьлыкь бергенди.

Аланы бирлерин кырууга уа мен кесим да кыатышханма. Алайды да, бююн «Зори Кавказа 2016. В подкове гор» деген төрели джип-фестивальны юсюнден айтырыкьма.

Жангы жылда Къабарты-Малкъарда сейир, жарык байрамла аслам болгандыла, ала республиканы халкыларына, къонакьларына да кеп зауукьлыкь бергенди.

Аланы бирлерин кырууга уа мен кесим да кыатышханма. Алайды да, бююн «Зори Кавказа 2016. В подкове гор» деген төрели джип-фестивальны юсюнден айтырыкьма.

РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министрствосуну пресс-службасы.

Джип-фестиваль

Жоланы кыйынлыкьлары, кеп кере чыкьган кюркьуу халла экспедицияга энчи татыу къошхандыла

Биринчи кере ол 2011 жылда «КБР 4x4» клубну башламчылыкьгы бла тууган жеринде солуну, жолоучулукьну айнытыр, тамаша затларыбызны кёрюзтюр муратда бардырылган эди. Алга ол жангыз да республикада кырал турганды, алай кысха заманны ичинде аны чеклеринден чыгып, регионла аралы болганды.

Энди анга Россейни Югуну жер-жерлеринден джиперле жыл сайын жыйладыла. Ала жылы юйлеринде тынч тургандан эсе, хар кюнден жангы затла излеген, уллу желледен, койсюз суукулладан, кыйын ташлы жолладан кюркьмагьан жигер адамладыла. Асламысы уа бери юйюрлерин окуна алып келедиле.

Бу жол фестивалга кыралны юг регионларыннан, Москвадан, Воронеж эм Волгоград областыладан бла Луганскдан къонакьла кыатышхандыла эм кёбюсю уа, хар замандача, Краснодар крайдан эдиле. Луганскны «Лугаход» клубуну келечилери, бу ишни юсюнден краснодарчылары форумларыннан билип, сагь-

ыш эте да турмай, Кавказны теркирек кёрюр ючюн, жолга ашыкьган эдиле.

Ала бизни къонакьбайлыкьгы, шубхлукь жюрютюрге хазырылыкьгыбызга тюзюнгенлерин жашырмай айта эдиле. «Минги тау, Чегем бла Черек ауузда таула деменгилеклери бла бизни сейирге къалдыргандыла. Ала бизге Владимир Высоцкий Къабарты-Малкъарда жазган назмуларыннан «Тауладан иги жангыз да тауладыла» деген тизгинлерин эсертгенди. Бизни бери энтта чакьырысыз деп бек ышанабыз», - дегенди аладан бири Владимир Абаджан.

Быйыл аланы кеп жангылыкьла да сакьлай эдиле. Алгаыда, биринчи кюнде узун марш-бросокланы, эсеплеуню кююп, бу жумушланы артада лагерде тамамлагьандыла. Тюше ала табийгьатда, ачыкь кёкню тююнде миллет ашарыкьла бла ауузлангандыла. Ингирде абаданла, сабийле да, эришулеге кыатышса, ойнай-кюле кечингенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

План

Кризисге къажаяу кюрешиге - 750 миллиард сом

РФ-ни экономиканы айнытуу министри Алексей Улюкаев аны ведомствосу быйыл кризисден кытулууну амалын биледи, деп билдиргенди.

Аны ючюн 750 миллиард сом кыратырга керекди. Ол ахчаны бир кесеги (310 миллиарды) бюджетни къоранчла бёлюмюнде кёрюзтюлгенди, къалганына а Кризисге къажаяу фондуу ырысынындан (эсигизге салайыкь, быйылгы бюджетде аллай энчи

«кыстырыкь» салынганды) алырга белгиленеди.

Быйылны кризисге къажаяу планы башхаладан не бла айырмалыды? Анда банк секторга угъай, регионлагда бла промышленостьха себеплик этерге белгиленеди. Алай бла автомобиль, транспорт машинала чыгарыуу производвола, кыруулуш эмда женгил промышленость ахча болушлукь аллыкьдыла.

Эсигизге салайыкь: кризисге къажаяу жангы план нефтьни багьасыны тюше баргьанын эсге алуу бла жарашдырылганды. Аны правительство премьер-министр Дмитрий Медведевни буйругуу бла президентни кыраууна 1 февральга берирге керек эди. Экономиканы айнытуу министрствосу кёрюзтген амалла шёндю башха ведомствода сюзюле турадыла.

Оноу

1 февральдан пенсияла бла пособияла 4-7 процентге ёсгенди

Россейде тюрлю-тюрлю социальный тёлелени ёлчелери ёсгенди. Ол санда пенсияла да. Жыл санлары жетип солурга чыкьганлагда (ол санда инвалидлеге неда юйюрно кечиндирген адамлары ёлюп, аны ючюн пенсия алганлагда да) 4 процент къошхандыла. Ол тизмеге ишлеген пенсиячыла кирмейдиле. Аланы бу жол бюджетни аяр ючюн кыруу кыйгьандыла.

Урунган пенсиячыланы къошакь фйдалары барды - иш хакь. Ала ишлемей тохтасала,

пенсияларыны ёлчечи жангыдан тергелликди, башхалагда къошулгьаны да эсге алынырыкьды, - деп ангьлатхандыла Урунуу эмда социальный кыруулау министрствода.

Законнга кёре, Россейде пенсиялагы былтыргьы инфляцияны ёлчечи эсге алынып, алай къошулурга керекди. Болсада ахча кытылыкьны хатасындан правительство аны азыракь этгенди. Ол а казнада 600 миллиарддан артыкь сомну аярга онг бергенди.

Властыла пенсияга дагыда бир кере августда къошарга сёз бергенди. Ол да нефтьни багьасына эмда бюджетни фйдасына кёре боллукьду.

Дагыда 1 февральдан социальный тёлелени, ай сайын болушлукьга берилиучю ахчаны, сабий социальный пособияланы ёлчелери да 7 процентге ёсгенди. Жаланда аналыйкь капитал тюрленмей къалганды (453 минг сом). Алай бу программа 2018 жылга дери сюзулгьанды.

Окьуучула оноу этерге юйренедиле

2 бет

Шимал Кавказ кюн сайын

2 бет

Жаудан артах турмаган батыр

3 бет

«Белое солнце пустыни» кинода Верещагинни керти юлгюсю болганды

3 бет

Жулдузну юч насыплы кюню

3-4 бетле

Электрон амал заманны, ахчаны да аярга онг береди

4 бет

АЙНЫУ

Къырал программаны толтурууну таукел къолгъа алгъандыла

Бююнлюкде «Устойчивое развитие сельских территорий на 2014- 2017 годы и на период до 2020 года» деген къырал программа жашауда бардырылады. Май районда да аны чегинде быйылдан башлап төрт жылны ичинде эллени тап халгъа келтирирге эмда айнытырга умут барды. Анга кере эм алгъа эллиени жашауларын тынч этерге кереклиси белгиленеди, жаш специалисттени, юйорлени жашау журтла бла жалчытырга, социал, инженер, производстволу объектлени бла эл мюлк продукция чыгаргъан предпрятяланы, машина жолланы жангырттырга да.

Элде жетишмеген фельдшер – акушер пункта эм спортзалла да ишлерге керекди. Бу жумушланы тамамларга ача уа къыралны, республиканы эм муниципалитетни бюджетинден бериллирге тийишлиди. Ново-Ивановское элде къалай къырал программала ишленгенлерини юсонден аны ад-

министрациясыны таматасы Виктор Клюк билдиргенди:

- Быйыл «Устойчивое развитие села» программаны хайыры бла стадион бла спорт майдан ишлер муратбыз барды. Проектле хазырдыла, тийишли экспертизаны да этгендиле. Жылыла башланганлай, хутор Право- Урванское таба баргъан Молодёжное орамгъа бла «Ленинцы» эл мюлк производстволу комплексге элтген жолгъа да асфальт саллыкъбыз. Ремонтну КъМР-ни Жол мюлк управлениысы бардырырга айтханды. Колдрасинское хуторда уа фельдшер-акушер пункт (ФАП) орнатыллыкды. Ол ишле КъМР-ни Эл мюлк министрствосуну башчылыгы бла бардырыладыла.

Быйыл къырал программагъа кере, жер тебиуден хата жетерге къоркчуулу юйледе тынгылы жангыртуу ишле бардырырга дейбиз. Бу тизмеге Шура Козуб атлы 7-чи номерли лицей да киреди. Аны проекти экспертизаны этгенди, толусунлай хазырды.

Орта эм гитче бизнесге болушургъа деген программагъа къатышып, предприниматель Александра Дзюкановская грант алгъанды. Аны хайыры бла бизнесмен кир-кипчикни жыйгъан, жарашдыргъан ишни башлагъанды. Элде экопункт ишлейди, энди адамла, къалайгъа болса да быргъамай, мияладан, къагъытдан, пластмассадан къалгъан-къулгъанланы бери келтиредиле. Ол шарт тазалыкъгъа себеплик этер деп ышанабыз.

Болсада санитар мардалагъа бузукълук салгъанла энтта да табыладыла. Ала бла район комиссияны келечилери ушак бардырадыла, керек болса, тазир салабыз. Социал жаны бла ишни депутатла эм жамауат кеси бардырадыла. Хар депутатла биришер орамны аманат этгенбиз. Аны себепли къайда къалай жумуш чыкъгъанын заманында билебиз.

Аш-азыкъ продукция бла эл толусунлай жалчытынады. Алгъаракълада предприниматель Наталья

Гордиенко Колдрасинское хуторда аламанат жангы тюкен ачханды. Анда сатылмагъан жокъду: азык, кийим, химия керек эм ёзге. Хал былай тюзелгинчиге бизге сатыу этерге машина бла келтирип тургъандыла. Энди керек затларын алырга къошшу Славинское хуторда да келедиле.

Баксанское хуторда да кеп заманны кече орамларында жарыкъ болмагъаны адамланы бек жарсыта эди. Былтыр а элли администрациясы жангы, токну аз кюйдюрген чыракъла орнатханды. Ново-Курское хуторда да къабырланы тегереклеринде хунагъа ремонт этилгенди, тереклени заран салгъан бутакълары кесилгендиле.

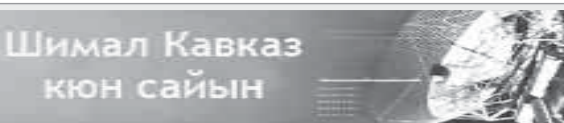
Ново-Ивановское элде тегерекге айбатлыкъ беруу иш тынгылы бардырылады. Жылдан-жылгъа мындагъы аллеяда тереклени саны ёс барады. Тегерекни тазалауда, жашиллендириуде да къуучула болушадыла.

«Ленинцы» эл мюлк коопера-

тивни таматасы КъМР-ни Парламентини депутаты Владимир Бердюжа, районну жер-жерли администрациясыны башчысы Александр Кислицин, предприниматель Зина Виндиева бла Хасанби Камбиев эм финансла управлениыны таматасы Римма Ким болушлукъ этип, элли администрациясыны мекямыны башын жабаргъа онг табылгъанды. Ол ишлерге саулай да 1,3 миллион сом къоратылгъанды.

Былтыр тамамланмай кеп жумуш къалгъанды. Маданият юй хайырланган жылыу эм ток ючюн телеуле толусунлай берилмегендиле, ол эм алгъа къарарыкъ борчларыбыздан бириди. Быйыл дагъыда санитар мардалагъа да аслам эс бурлукъбуз, орамланы кече жарытырча ишлени да андан ары бардырылыкъбыз.

Май районну администрациясыны пресс-службасы.

Къобанда италиячыла салат ёсдюрлюкдюле

Италиядан Мирро юйор ферма Къобанни Белореченский районунда чапыракълы салат ёсдюруу жаны бла теплица комплекс ишлерикди. Анга, толу болмагъан тергеулеге кере, 2 миллион евро чакълы бир керек боллукъду. Аны юсонден Краснодар крайны администрациясыны пресс-службасыдан билдиргендиле.

-Санкцияла тохташдыргъандан сора рынокларындан къуру къалмаз ючюн, Италияны бизнесменлери Къобанда производстволарын къуаргъа умут этгендиле. Аланы мында 30-35 гектар жерде теплица ишлер планлары барды, деп айтылады билдириуде.

Жангы комплексде бир жылгъа чапыракълы салатдан 3 минг тонна чакълы бирни ёсдюруге белгиленеди. Ол Къобанни кесинде, Россейни уллу шахарларында да сатыллыкды.

Астраханьны аэропортунда пассажирлени саны жарым миллиондан озгъанды

Астраханьны халкъла аралы аэропортунда пассажирлени саны былтыр юч кереге ёсгенди эмда жарым миллиондан артыкъ болгъанды. Аны пресс-службасы билдиргенича, аллай кёрюмдеге рынокка «Победа» бюджет компанияны къошулганы себеплик этгенди. Ол Москвагъа уада.

Алай а «Саратовские авиалинии» компанияны Сочи, «Ямалны» уа Симферопольга рейслери да пассажирледен бир да къуру болмадыла.

Социальный телеулени бир ёлчечи

Быйыл Адыгеяда 39 минг льготникге республикалы бюджетден теленген социальный болушлукну бир ёлчечи тохташдырылганды. Аны юсонден ТАСС-ха регионну Урунуу эмда социальный айнытуу министрствосуну социальный болушлук жаны бла бёлюмюню башчысы Валерий Браук билдиргенди.

-Социальный болушлукну бир ёлчечин алгъын регион бюджетден ай сайын ача алып тургъанла, жамауат транспортдан жюрюрге, ЖКХ-гъа хакъ телегенде да льготалары болгъанла, ол санда урунуу ветеранлары, реабилитация этилгенле, тылда урунганла аллыкдыла,-дегенди ол. Алагъа берилиучю битеу телеуле да бирге къошулуп, ай сайын бир ёлчемде телениридиле. Ол а льготалары болгъан граждандланы къырдан болушлук алырга эркиниклерин тенг этерге онг берликди, деп анытханды Браук.

Танымагъан жерледе тас болмазча

Юг аскер округну пресс-службасыдан билдиргенлерине кере, Чеченин жеринде аскер юйрениуле башлангандыла. «Юг аскер округну эки мотострелковый бригадасы, ол санда 500-ден артыкъ аскерчи, аскер техниканы да 200-ден асламы, толу аскер хазырлыкъга келтирилгендиле эмда душманны чабыуулукъ этгенине кжажу сюелиуно, «сермешлени» араларында кеслерин саклауно, танымагъан жерледе тас болмауно амалларына юйренидиле», деп айтылады билдириуде.

Ингушетияны бушуулу кезиулеринден бирине аталгъан эсертме

Ингуш халкъны тарыхында болган бушуулу кезиуге -1992 жылда кюз артында Пригород районда бла Владикавказ шахарда къауғалагъа - атап эсертме салырга белгиленеди. Аны быйыл республиканы шахарларыннан биринде орнатырга оноу этилгенди, деп билдиргендиле регионну правительствосундан ТАСС-ха. «Жамауатны оюмун билир ючюн, регионну Миллетлени ишлери жаны бла министрствосу эскизлени конкурсун бардырады», деп къошхандыла анда.

Тюркден келтирилген хобуста къотарылмай къалгъанды

Тюркден Новороссийскин портуна 16,3 тоннадан аслам пекин хобуста бла «Пьер А» теплоход келип тохтаганды. Аны жою иги тинтилгенде, битимде заранлы зат табылганды. Андан сора аны къотарырга эркиник бермегендиле.

Аны юсонден Россельхознадзору Краснодар крайда бла Адыгея Республикада управлениысында билдиргендиле. «Хобуста западлы (калiforniaлы) трипс бла ууланганы ачыкъланганды. Ол андан ары жайылмаз ючюн, жоюно борсын да кемеде къоярга оноу этилгенди», деп айтылады билдириуде.

Тирпиак

Окъуучула оноу этерге юйренидиле

Быллым элли орта школу окъуучулары самоуправлениысын айнытуу жаны бла республикалы конкурсда биринчи жерни алгъанды эмда ызы бла битеуроссей эришюню дипломанты болгъанды. Проектни РФ-ни Билим беруу эм илму министрствосу бла «Россейни жаш телюсюню союзу» деген жамауат организация бардыргъан эдиле.

Сагъынылгъан мектепде окъуучулары самоуправлениысы къуралгъанлы бир неча жыл болады. Аны советине кирген жаш телю учрежденияда бардырылган битеу ишлерге тири къатышды, устазлагъа не жаны бла да болушлукъ этерге юрешеди. Алгъа бу къауумгъа тамата класслада окъугъанланы келечилери кире эселе, шёндю ары сегизинчи классга жюрюгенде да айырыладыла. Ала ары дери практиканы этедиле, биригиуно ишини юсонден толу анылаулары болгъандан сора уа хар жумушуна да къатышып башлайдыла.

Былтыр аны таматасына 9-чу классны окъуучусу Тербулатланы Алим айырылгъан эди. Ол ызы бла республикалы советни

къауумна киргенди. Алим дагъыда Элбрус районну жаш телю парламентини социал жаны бла комиссиясыны башчысыды.

Биригиуно волонтер къаууму да барды. Ала Улуу Ата журт урушда жоюлгъан аскерчилени эсертмелерин тазаладыла, тылда урунганла бла тюбешедиле, тюрю-тюрюю спорт эришюле бардырадыла. Биригиуно «Саулукълу телю» деген проекти республикалы конкурсда биринчи жерни алгъанды.

Сабийле кеслерини окъуу кабинетлеринде тазалыкъгъа да кёз-къулакъ боладыла, ким къалай окъугъанына да къарайдыла. Жылны ахырында уа «Эм иги класс» деген конкурс бардырадыла.

Самоуправлениыны къауумна киргенле «Кавказ къонакъбайлыкъны школу» деген битеуроссей проекте къатышхан эдиле. Аны «Север Кавказны курортлары» акциун обществоу бла Шимал Кавказыны къауум университетлери бардыргъандыла. Жаш телю субботникле, акцияла бардыра турургъа да ёчдю. Аллай жумушланы чеклеринде тегерек-башны тазалауа, жашиллендириуге аслам эс бурулады.

Школу директору Атаккуланы Нуржан билдиргенге кере, бу советни ишине аслам кюч-къарыу салгъанланы санында орус тилден эм литературадан устазны Ёзденланы Афуажанны бла юйретиу иш жаны бла орунбасарын Ахматланы Заурбекни белгилейди. Ала сабийлеге

не заманда да болушлукъ этерге угъай демейдиле. Самоуправление уа, болгъан жетишимде бла тынчайып къалмай, мындан арысында да битеу онгланы, амалланы толу хайырланырга таукелди.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Жолланы къыйынлыкълары, кеп кере чыкъгъан къоркъуу халла экспедициягъа энчи татыу къошхандыла

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди. Экинчи кюн а джиперле экскурсиягъа чыкъгъандыла. Алагъа эки маршрут хазырланган эди. Биринчиси – Чегем аузуу бла Эл-Тюбонден узакъ болмай тарых эсертмелеге, чучурлагъа, бийик-тау заповедникке эди. Экинчиси уа – Черек аузуу бла Чирик кёллеге, орта ёмюрледен къалгъан

журтлагъа, Огъары Малкъарда къалалагъа бла нарзан талагъа эди. Аны бла бирге жаш краеведле алагъа республиканы башха ариу жерлерини, мында жайда къалай солургъа боллугъуну юсонден да хапарлагъандыла. Жолючулукъ тынч тийюл эди. Тау жоллада баргъан къачан да къыйынды, бютонда къышда. Машинала фараларына дери

къаргъа кетип, аланы чыгарырга кеп заман, къарыу да къоратылганды. Быллай жерледе къоркъуу ёседи. Алай ол барысы да экспедициягъа энчи татыу бергенди.

Ючюнчо кюнде уа ала, бирге жыйылып, Къанжал сырхта 2650 метр бийикликке ёрленгендиле. Мындан кетерден алгъа ала къыш Нальчикни да кёрюрге сюйгендиле. 65 машинадан къуралгъан колоннагъа Госавтоинспекция болушханды. Алай бла патруль машиналары да себепликлери бла къонакъланы муратлары толгъанды.

Кенделеннге жетгенден сора ала шимал жанына бурулгандыла. Алай Баш Кавказ таула тизгинни тамашалыгъын былайдан кёрюр ючюн, ол жолну къыдырырга керек эди! Джиперле, машиналарын да къоюп, километрик чынгылыны къыйырында, ачыкъ табийгъатдан кёзлерин алалмай, иги кесекни мычыгъандыла. Кертиси бла да, ол былайдан тюз да самолётну иллюминаторундача кёрюнеди.

Фестиваль Каменномостское элли аягъ-

ында брифинг эм байрам фейерверк бла бошалганды. Аны эсеплерин а Альберт Шаушев чыгарганды. «Бизни бу ишбизге жылдан-жылгъа кеп адам къошула барады. Ол а аны солуу эм краеведение программасы абаданланы, сабийлени да кёллерине жетгенин кёргозтеди. Биз, мындан арысында да жангы жерле таба, бизни бютон бек сейирсиндире турургъа юреширкибиз», – дегенди ол.

Алай бла юч кюнню ичинде джиперле 400-километрик жолну баргъандыла, Черек, Чегем, Бахсан, Элбрус эм Зольск районлада болгъандыла. Машиналары төрт чархын атылгандыла, бир талай бамперни бюкгендиле, юч двигательни кюйдюргендиле. Алай мында сынагъан жарыкъ сезимлери ёмюрге унутулмазча да болгъандыла.

МОКЪАЛАНЫ Тенгиз, краевед, Орус география обществону Пятигорскда бёлюмюню члени. Суратла авторнудула.

